

ENDOKRINNÉ DISRUPTORY POČAS VÁŠHO DŇA

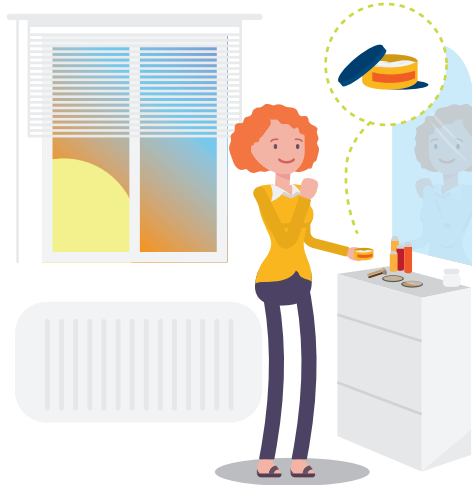
Ľudia sú vystavení chemikáliám, **ktoré môžu mať škodlivé účinky na ich hormonálny systém** (známe ako chemikálie narušujúce endokrinný systém alebo EDC) od kedy sa ráno zobudia, až kým sa večer nevrátia do postele. Tieto látky vdychujeme, konzumujeme alebo absorbujeme cez pokožku. Aj v malých množstvách môžu endokrinné disruptory zvýšiť riziko výskytu problémov s plodnosťou či obezitou, môžu spôsobovať neurologické poruchy alebo dokonca rakovinu. ⁽¹⁾

Pozrite sa, kde všade na nás počas dňa číhajú:

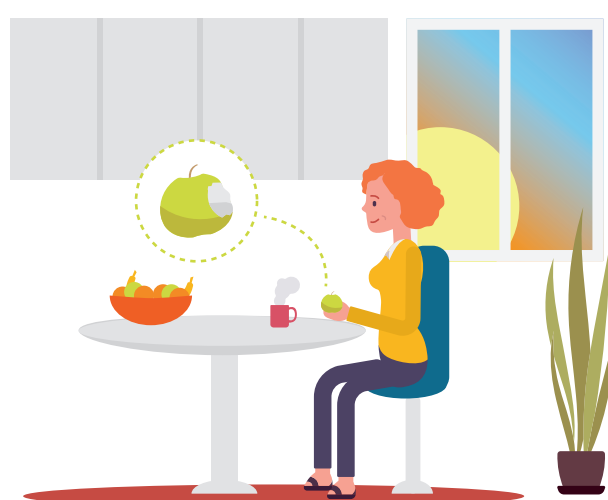
Testy vykonané v období rokov 2013 až 2018 odhalili, že:

Vo Francúzsku **2 z 16 bieliacich zubných** pást obsahovalo triklosan alebo propylparabén, chemikálie spájané s poruchami endokrinného systému.

50 % **kozmetických krémov** testovaných v Taliansku obsahovalo propylparabén alebo butylparabén, u ktorých existuje podozrenie, že spôsobujú napríklad vývojové problémy nenarodených detí.

19 % vzoriek potravín - väčšinou **ovocia**, testovaných v rámci celej Európy, obsahovalo zvyšky jedného alebo viacerých pesticídov s negatívnym vplyvom na náš endokrinný systém.

3 zo 6 **detských bünd** obsahovali PFOA (perfluorooktanová kyselina), látku spájanú so vznikom rakoviny, ukázali testy v Nórsku.

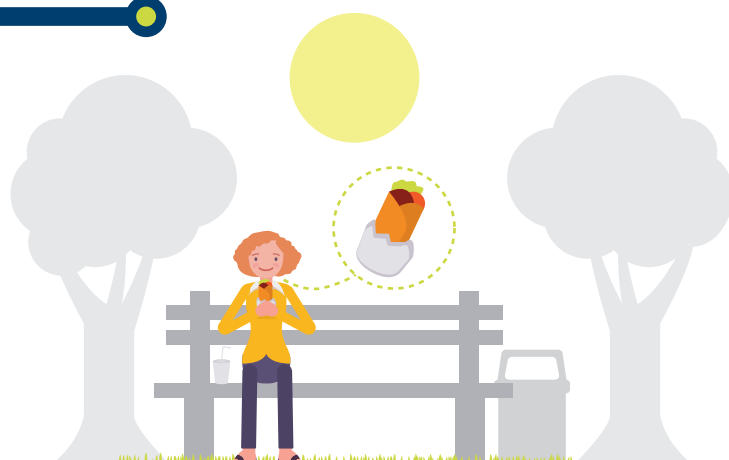
2 zo 16 **slúchadiel** testovaných v Dánsku obsahovali ftaláty, ktoré môžu spôsobiť neplodnosť.

V Nórsku sa ftaláty, bisfenol A a ďalšie EDC uvoľnili z 9 v 11 **opätovne** naplniteľných fľašiach na vodu.

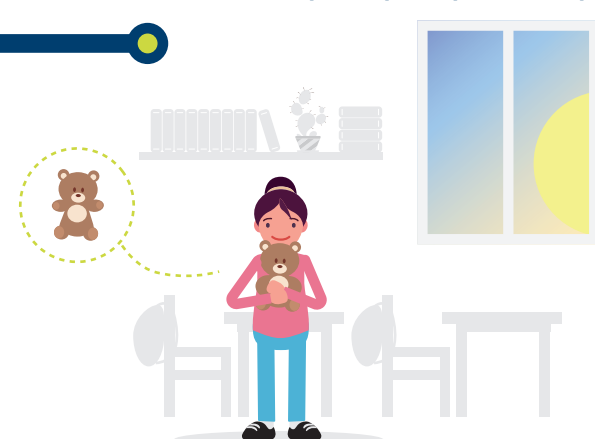
Dve tretiny testovaných **žuvačiek** pre deti v Dánsku obsahovali prísady zodpovedné za zhoršený vývoj.

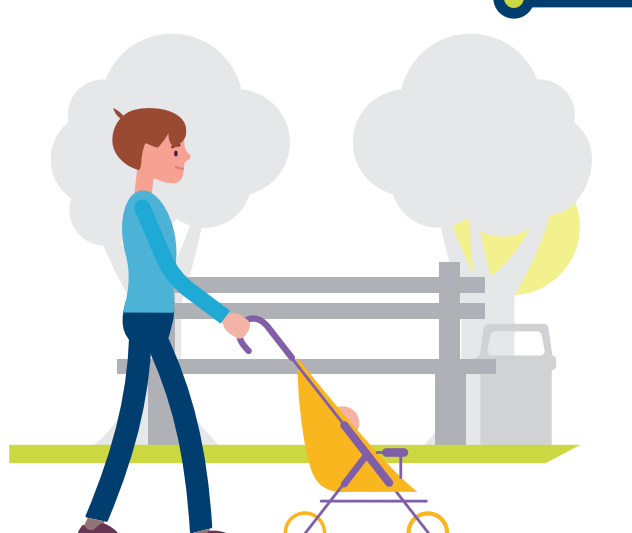
Tretina **obalov potravín na donášku** testovaných v rámci celej EÚ obsahovala fluórované zlúčeniny, skupinu podozrivých EDC.

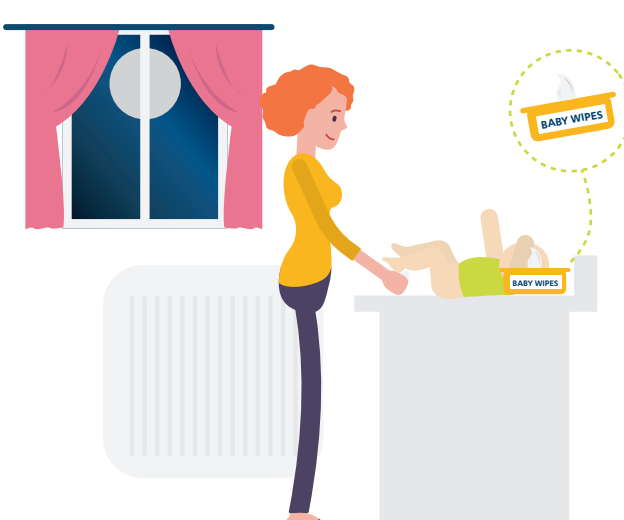
8 zo 14 **plechoviek sódy** obsahovalo rôzne typy bisfenolov vrátane bisfenolu A (náter vnútornej strany), ako ukázali testy v Dánsku.

V Nórsku sa nonylfenoletoxylát našiel vo všetkých šiestich testovaných **plyšových medvedíkoch**. Táto látka môže rýchlo zvýšiť riziko vzniku rôznych druhov rakoviny, neplodnosti, cukrovky 2. typu, obezity a hyperaktivity.

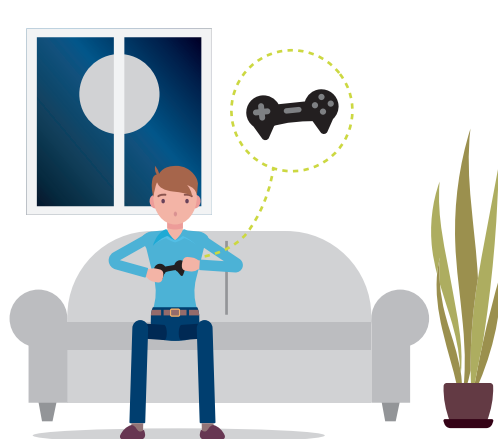
V Dánsku obsahovalo 6 z 11 **kočíkov** chlórované parafríny, ktoré môžu spôsobiť poruchy endokrinného systému.

4 z 21 **detských obrúskov** testovaných vo Francúzsku obsahovali parabény, u ktorých existuje podozrenie, že zhoršujú reprodukčné zdravie.

Tretina **krémov proti starnutiu** obsahovala metyl-, propyl- a/alebo etylparabény, ukázali testy v Nemecku.

V Dánsku v 4 z 12 **herných konzol** našli ftaláty, chlórované parafríny a/alebo spomaľovače horenia škodlivé pre endokrinný systém.

Počas celého dňa sme tiež vystavení vzduchu a prachu v miestnostiach, ktoré môžu obsahovať olovo, brómované spomaľovače horenia, ftaláty a pesticídy. Tieto chemikálie sa pravdepodobne uvoľňujú z nábytku, elektroniky, kobercov, farieb na stenách a pod. ⁽²⁾

EÚ musí odstrániť EDC z našich každodenných produktov.

Žiadny z kontrolovaných výrobkov možno nepredstavuje zdravotné riziko sám o sebe. No spolu s ostatnými výrobkami, ktoré nás denne obklopujú, spôsobuje znepokojivú celkovú dennú bilanciáciu nazývanú aj „chemický koktail“.

Dobrou správou je, že vo všetkých testovaných skupinách produktov boli EDC prítomné len v niektorých, no nie vo všetkých testovaných produktoch. Cena ni znáčka sa nezdať byť určujúcimi faktormi, čo je dôkazom, že vyberať si bezpečnejšie alternatívy je možné a často nestoja veľa.

Zdroje:

(1) *Report on Interpretation of knowledge on endocrine disrupting substances (EDs) – what is the risk? Danish Centre on Endocrine Disruptors, 2019*

(2) *Exposure of children and unborn children to selected chemical substances, Danish Environmental Protection Agency, 2017*

Bieliace zubné pasty: UFC-Que Choisir, ‘Comparatif Dentifrices blanchissants’, 2017.

Kozmetické krémy: Altroconsumo, ‘Una goccia di colore in molto marketing’, Test Salute 112, 2014

Potraviny-ovocie: Pesticide Action Network, ‘Endocrine Disrupting Pesticides in European Food’, 2017

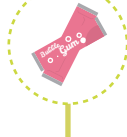
Detské bundy: Forbrukerrådet, ‘Helseskadelige stoffer funnet i norske barnejakker’, 2015

Slúchadlá: Forbrukerrådet Tænk, ‘Chemical Dissonance in Headphones’, 2015

Sklenené fľaše na opakované použitie: Forbrukerrådet, ‘Drinking bottles leach chemicals’, 2018

Detské žuvačky: Forbrukerrådet Tænk, ‘Test: Kemi i tyggegummi’, 2019

Obaly jedál na donášku: Forbrukerrådet Tænk, Test Achats/Test Aankoop, DECO, Altroconsumo, OCU, ‘Fast food packaging contains

Plechovky so sódou: Forbrukerrådet Tænk, ‘Test examines the chemicals in soda cans’, 2017

Detské medvedíky: Forbrukerrådet, ‘Fant skadelige kjemikalier i kosebamser’, 2014

Kočiare: Forbrukerrådet Tænk, ‘Pushchairs: These problematic chemicals were found in test’, 2017

Detské plienky: UFC-Que Choisir, ‘Comparatif lingettes classiques’, 2013

Hracie konzoly: Forbrukerrådet Tænk, ‘Test: Kemi i kontrollere til PlayStation, Xbox og Wii’

Hracie konzoly: Forbrukerrådet Tænk, ‘Test: Kemi i kontrollere til PlayStation, Xbox og Wii’

Pre viac informácií o ďalších chemických látkach navštívte <https://chemicalsinourlife.echa.europa.eu>